

Expressions

de recurs ^{2/xi/1977}

«**D**e dues paraules, de dues expressions igualment bones, val més emprar d'antuvi la més genuïna; l'altre sempre ens queda de recurs.»
Vet aci uns mots de Pompeu Fabra, que han estat citats mes d'un cop, i que escau ara d'aduir de nou, per tal com hom ens retreu que hàgim aconsellat de donar preferència a locucions adverbials com son pel cap alt i pel cap baix, sobre les expressions concurrents com a màxim i com a mínim, perquè considerem que les primeres son més genuïnes que no pas les segones. I si ens demanen què determina que unes formes siguin més genuïnes que unes altres, cal respondre que el coneixement de l'idioma, cosa que admet, és evident, les legítimes discrepàncies, però que cal donar per bo quan els entesos hi convenen unanimitament. D'una manera general, doncs, sembla lícit aconsellar que es prefereixi sovint a amb freqüència, prou a suficientment, d'altra banda a per altra part, amb prou feines a a penes, i només a solament i la llista es podria ampliar qualsevol. Però, admetent encara un marge més ampli de lliure opció per part de cadascun, el punt sobre el qual s'insisteix habitualment és que l'ús sistemàtic i exclusiu de amb freqüència, suficientment, per altra part, etc., no acabi arraconant definitivament sovint, prou, d'altra banda, etc.

Ens movem, en aquesta qüestió, en un terreny d'orientacions, de suggeriments, d'indicació de possibilitats. Volem dir que hi pot haver moltes més solucions als problemes que plantejem. Però bé cal exemplificar, per poc que sigui, els casos en que aquestes altres expressions que, com deia Fabra, sempre ens queden de recurs, ens son realment utilíssimes: quan ens eviten la repetició massa seguida d'un mateix mot: Tenia molta feina i a penes (amb prou feines) entravenava. L'havien deixat de banda i, per, altra part (d'altra banda) tampoc no s'hi trobava bé. Ho sabia prou, però no en tenia suficientment (prou). Encara era molt baix: com a mínim (pel cap baix) havia de pujar un pam.

ALBERT JANE